

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Τετάρτη 18 Απριλίου 2012

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΑΙ(70,3-6)

καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείροντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστὶ, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ιδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δέ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1 Να καταγράψετε τις διαδοχικές ενέργειες των δημοκρατικών και των ολιγαρχικών, εξηγώντας τη σχέση που τις συνδέει με βάση το σχήμα δράση – αντίδραση.

Μονάδες 20

A2 «τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου»: Πώς εξηγείτε το γεγονός ότι η αντιμεήνυση του Πειθία στηρίζεται στην κατηγορία αυτή;

Μονάδες 15

B1 α) Ποιες ήταν οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για το θεσμό της ικεσίας; Ποιες επιβιώσεις του θεσμού μπορείτε να αναφέρετε στην εποχή μας;

Μονάδες 10

β) «ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων...»: Τι γνωρίζετε για το θεσμό του «ἐθελοπροξένου» και ποια η διαφορά με το θεσμό του προξένου στις μέρες μας;

Μονάδες 10

B2 Ποια είναι τα αίτια του πραξικοπήματος των ολιγαρχικών;

Μονάδες 15

Γ1 Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

ἦν:	γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα
ὑπάγουσιν:	β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα
οὔτοι:	δοτική πληθυντικού στο ίδιο γένος
ἀποφυγῶν:	ο ίδιος τύπος στον ενεστώτα
χάρακας:	δοτική πληθυντικού
ἰκετῶν:	κλητική ενικού
πλήθος:	δοτική ενικού
ἐτύγχανε:	απαρέμφατο αορίστου β'
πείθει:	γ' πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής του ίδιου χρόνου
λαβόντες:	γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής αορίστου β'

Μονάδες 10

- Γ2 α)** «ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν», «ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο»:
Να αναγνωριστούν συντακτικά οι προτάσεις (είδος και συντακτικός ρόλος).
Μονάδες 4
- β)** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους ακόλουθους όρους:
ἐθελοπρόξενός, λέγοντες, τέμνειν, τὸν Πειθίαν, ἐς τὴν βουλήν, οἱ δέ.
Μονάδες 6
- Γ3 α)** Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο της νέας ελληνικής γλώσσας (απλό ή σύνθετο), για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: ἀποφυγών, ταξάμενοι, χρήσασθαι, ἀναπείσειν, κτείνουσι.
Μονάδες 5
- β)** Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου είναι ετυμολογικά συγγενείς οι ακόλουθες: ψυχαγωγία, τομή, κείμενο, παραλήπτης, αντίσταση.
Μονάδες 5